

V borůvčí

Opus Andreini č. 3

Láska hory přenáší, ale vášně dělá z lidí... co? Kdo nechce vzplanout, nesmí do lesa! Lechtivá komedie plná lesních plodů a roztoužených zvířátek. Podle hry slavné herečky a spisovatelky Isabellly Andreini *La Mirtilla* (1588), první dochované pastorály z pera ženské autorky. Třetí část dramaturgického cyklu Opus Andreini.

Grandiózní, Energické, Inteligentní, Smyslné Svůdné, Laskavé, Empatické, Rytmičké, Strhující, Hravé, Okázalé, Fantastické – a především komediální. Takové je divadlo, které vám hraje už patnáct let! Jsme nezávislý profesionální divadelní soubor, který ve své tvorbě propojuje staré tradice s živým, současným divadlem. K barokní inspiraci přistupujeme s autorskou svobodou, mísíme původní s novým, vzletné s přízemním, činohru, zpěvohru, loutkohru i tanec – tak, aby to nás (a tudíž i vás) bavilo.

Geisslers Hofcomoedianten vznikli v roce 2002 v Kuksu při příležitosti založení festivalu barokního umění THEATRUM KUKS. Od té doby vytvořili třicet menších i celovečerních inscenací, vydobyli si uznání publika i kritiky, navštívili řadu festivalů v ČR i v zahraničí (měsíční turné v USA apod.) a založili putovní Festival zámeckých a klášterních divadel. Jejich pražskou domovskou scénou je od listopadu 2014 ostrovní divadelní scéna VILA Štvanice. Více na www.geisslers.cz nebo na www.vilastvanice.cz.

Poděkování:

Členům mecenášského klubu GH, zejména pak společnosti Čalfa, Bartošík a partneři s.r.o., Státnímu zámku Valtice

Režie: Petr Hašek

Dramaturgie a texty: Helena Kebrtová

Režérše a dramaturgická spolupráce: Kateřina Bohadlová

Scénografie: Jitka Nejedlá

Hudba: David Hlaváč, Petr Šmíd

Pohybová spolupráce, choreografie: Martin Talaga

Hrají: *Mirtilla* Eva Burešová;
Ardelie Claudia Eftimiadisová; *Tirsi* Aleš Pospíšil;
Uranio Bartoloměj Veselý; *Amor* Petr Šmíd

Předpremiéra:
13. srpna 2017, Zámecké divadlo Valtice

1. premiéra:
25. srpna 2017, festival THEATRUM KUKS

2. premiéra:
1. října 2017, VILA Štvanice – Praha

Program připravila: Helena Kebrtová

Fotografie, grafické zpracování:
Tomáš Glasberger

Logomanuál: Barbora Klimszová

WWW.GEISSLERS.CZ

JSME NA SÍTÍCH

V BORŮVČÍ

Lesní erotická němohra

Opus Andreini: trilogie o zapomenutých slavných

Opus Andreini je třídílný cyklus, kterým GH přibližují českému publiku tvorbu zapomenutého, a přesto pro vývoj evropského divadla zcela zásadního divadelního rodu Andreini. Dvě generace tohoto rodu působily ve dvou nejslavnějších profesionálních společnostech, které v 16. a 17. století šířily po Evropě komedii dell'arte: Comici Gelosi a Comici Fedeli. První dva díly trilogie vycházejí z díla Giovan Battisty Andreiniho (1576-1654), herce, principála, dramatika a experimentátora s divadelními formami. *Dvě komedie v komedii* podle stejnojmenné hry z roku 1623 (2014) přináší vzhled do divadla na divadle a paralelně existujících divadelních principů komedie dell'arte a učené komedie. *Magdaléna lascivní a kající* (2015) odkazuje k vrcholnému dílu tohoto autora – scénickému oratoriu

z roku 1652 a jeho předchozím dramatickým dílům, která G. B. Andreini věnoval tématu Marie Magdalény. Inscenace *V borůvčí* připomíná tvorbu Giovan Battisty matky, přeslavné Isabelly Andreini.

Isabella Andreini: vzdělaná, krásná i talentovaná

Isabella Andreini (1562–1604) vstoupila do divadelních dějin jako nejslavnější představitelka role *inamorata* (milovnice) v představeních komedie dell'arte. Není proto náhodou, že v mnoha dochovaných scénářích komedie dell'arte nese právě postava milovnice její jméno. Svým hereckým uměním, ale také vzděláním a sečtělostí (byla dokonce členkou padovské akademie) se dokázala vymanit z ponižujícího postavení, které tehdy bylo herečkám přisuzováno, a obhájila před světem mravnost své profese. Jako autorka se věnovala dobově oblíbeným žánrům milostných dopisů, které inspirovala

její herecká kariéra, psala básně a pastorály. Právě *V borůvčí* je první doloženou pastorálou z pera ženské autorky. Isabella tímto svým dílem dokazuje, že spisovatelka může obstát v konkurenci mužů, a nabízí navíc i zcela originální pojetí tohoto žánru na vysoké intelektuální úrovni. Isabellina *La Mirtilla* je přímou reakcí na slavného *Amintu* Torquata Tassa a bývá označována za dílo feministické, neboť na rozdíl od jiných pastorál zde ženské postavy nejsou pouze pasivními objekty lásky, ale aktivně jednají ve svůj prospěch.

Pastorála

Pastorála (z lat. – pastor – pastýř) je hudební, literární či dramatický žánr, který čerpá náměty z idylického venkovského a lesního prostředí. V milostných zápletkách zde vystupují pastýři, krásné nymfy a fantaskní postavy – satyrové. Navázala na klasické řecké satyrské hry a velké obliby se jí dostalo v období italské renesance.

Vrcholu dosáhla v druhé polovině 16. století. Z té doby také pocházejí nejzásadnější dramatická díla tohoto žánru, *Aminta* Torquata Tassa (1573), dále právě *La Mirtilla* Isabelly Andreini a *Il pastor fido* (1590) Giambattisty Guariniho. Pastorální prvky obsahuje například také známá Shakespearova hra *Jak se vám líbí*.

V borůvčí versus Mirtilla

Inscenace *V borůvčí* je (jak bývá u GH zvykem) hrou na motivy pastorály *La Mirtilla* z roku 1588. Český název vychází z volného překladu jména Mirtilla (mirtillo = borůvka). Zachovává základní myšlenku původního textu o pravé povaze lásky i jeho hrubou dějovou linku, která zaplétá jednostranné vztahy. Z původních jedenácti postav zde však vystupuje pouze pět. Zásadní posun oproti originálu je ve vyjadřovacích prostředcích. Zatímco *Mirtilla* dominovalo slovo, v inscenaci *V borůvčí* se objevují pouze fragmenty přebásněného autorčina textu (v prologu a v epilogu), jinak je jednání vyjádřeno pohybem za doprovodu zvuků a hudby. Nejde také o typickou pastorálu, spíše o syntetický divadelní tvar v duchu geisslerovského nového barokně-divadelního stylu, který vychází z kontrastů vysokého

a nízkého umění, kombinace různých žánrů a divadelních druhů a zakládá se na hravosti a aktuální adaptaci barokních témat a látek.

Inspirace ze světa zvířat

„Namlouvací rituály jsou souborem jednání, kterým se zvíře snaží zaujmout potenciálního partnera a projevit svou touhu po kopulaci. Toto jednání často zahrnuje ritualizované pohyby (tance), hlasové a jiné zvukové projevy nebo ukazování krásy, síly či jiných schopností.“

„Albatrosové jsou proslulí svými složitými namlouvacími tanci. Soubor jejich namlouvacích vizuálních a vokálních projevů je považován za nejvyvinutější pářicí rituál v říši zvířat. Oběma členům páru slouží tanec jako indikátor kvality

partnera a je pro ně velmi významným aspektem při výběru vhodného jedince k páření. U černonohých a laysanských albatrosů bylo popsáno deset částí namlouvacího tance, které mohou probíhat v různých sekvencích. Jednotlivé části zahrnují „otukávání se“, při kterém se ptáci navzájem dotýkají zobáky, a „vystavování“, kdy se pták zvedá na špičky, natahuje krk a mívá zobákem vzhůru. „Vystavování“ je doprovázeno „voláním k nebi“, při kterém jedinec rozprostře křídla a odhalí své mocné až tři metry široké rozpětí křídel. Namlouvací tanec může trvat několik minut.“

(podle en.wikipedia.org/wiki/Courtship_display a en.wikipedia.org/wiki/Seabird_breeding_behavior)

